

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 augusti 2017

590/2017

Lag om ändring av elmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elmarknadslagen (588/2013) 28 §, 45 § 2 mom., 62 §, 93 § 3 mom., 106 och 114 §, och
fogas till lagen en ny 26 a § och till 119 § ett nytt 3 mom. som följer:

26 a §

Höjning av avgifter för elöverföring och eldistribution

Nätinnehavaren får höja sina avgifter för elöverföring och eldistribution med högst 15 procent jämfört med de avgifter som nätinnehavaren tagit ut för elöverföring och eldistribution under de tolv månader som omedelbart föregår höjningen. Om nätinnehavaren under den period på tolv månader som börjar från och med höjningen höjer avgifterna för elöverföring och eldistribution ytterligare, får summan av de avgiftshöjningar som tas ut under denna tid inte heller överstiga 15 procent av beloppet av de avgifter som tagits ut under de tolv månader som föregick den första höjningen.

Den maximala godtagbara höjningen beräknas utifrån den genomsnittliga totalavgift som nätinnehavaren tar ut av varje kundgrupp som representerar användarna av elnätet under en granskningsperiod på tolv månader. Den maximala godtagbara höjningen beräknas då utifrån priset på elöverföring och eldistribution inklusive skatt enligt den högsta skattesats som tillämpas på nätanvändarna i varje kundgrupp, exklusive höjningar som genomförs under den granskningsperiod som börjar vid tidpunkten för höjningen och som gäller skatter och skattelikhande avgifter som baserar sig på nätanvändarnas elanvändning och mervärdesskatt. Kundgrupperna ska anges så att de på ett jämlikt och icke-diskriminerande sätt beskriver nätinnehavarens användning av elnätet och särdragen hos nätanvändarna.

Den maximala godtagbara höjningen beräknas dock i stamnätet utifrån stamnätsanvändarnas sammanräknade elöverföringsavgifter under en granskningsperiod på tolv månader och i högspänningsdistributionsnät separat utifrån den genomsnittliga totalavgiften för varje nätanvändare under en granskningsperiod på tolv månader, om beräkningsgrunden enligt 2 mom. inte kan användas i stamnätet eller högspänningsdistributionsnätet. Den maximala godtagbara höjningen beräknas då utifrån priset på elöverföring och eldistribution inklusive skatt, exklusive höjningar som genomförs under den granskningsperiod som börjar vid tidpunkten för höjningen och som gäller skatter och skattelikhande avgifter som baserar sig på nätanvändarnas elanvändning och mervärdesskatt.

Till den maximala godtagbara höjningen räknas inte sådana höjningar av avgifter för elöverföring eller eldistribution som beror på att en tidsbunden rabatt för högst sex månader som nätinnehavaren beviljat användarna av elnätet upphör och som grundar sig på villkoren i ett beslut av Energimyndigheten om fastställande enligt 10 § i lagen om tillsyn

över el- och naturgasmarknaden (590/2013), och inte heller sådana höjningar av avgifter för elöverföring eller eldistribution som beror på att en tidsbunden rabatt som nätinnehavaren beviljat användarna av elnätet upphör och som grundar sig på Energimyndighetens föreläggande med stöd av 14 § i den lagen om att nätinnehavaren ska sänka sina avgifter för elöverföring eller eldistribution på grund av överskott.

Vid beräkning av den maximala godtagbara höjning av avgifter för elöverföring eller eldistribution som får göras av nya nätinnehavare som bildas genom företagsomstrukturering eller som tar över en verksamhet räknas som avgiftsbelopp för den granskningsperiod som föregick höjningen summan av de avgifter som de nätinnehavare som ingår i företagsomstruktureringen har tagit ut under granskningsperioden.

Energimyndigheten kan på ansökan i enskilda fall ge nätinnehavare tillstånd att avvika från bestämmelsen i 1 mom., om det är nödvändigt för att förutsättningarna för beviljande av elnätstillstånd eller nätinnehavarens lagstadgade skyldigheter ska kunna uppfyllas.

Energimyndigheten får meddela närmare föreskrifter om de kundgrupper som avses i 2 mom. och hur de ska anges.

28 §

Nätinnehavarens beredskapsplanering

Nätinnehavaren ska genom ändamålsenlig planering förbereda sig för störningar i elnätet under normala förhållanden, för genomförande av ransoneringsåtgärder som föranleds av störningar i tillgången på el i elsystemet och för sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen. Nätinnehavaren ska göra upp en beredskapsplan och i behövlig omfattning delta i beredskapsplanering som ska trygga försörjningsberedskapen. Beredskapsplanen ska uppdateras åtminstone en gång per tre år och när det sker en betydande förändring i omständigheterna.

Närmare bestämmelser om innehållet i beredskapsplanen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla nödvändigt ordnande av elnätsverksamhet och elöverföring eller eldistribution i syfte att säkerställa ledningen av och säkerheten i samhället, befolkningens försörjning och näringslivets funktionsförmåga.

Beredskapsplanen och ändringar i den ska lämnas till Energimyndigheten. Energimyndigheten har rätt att inom sex månader från det att den mottagit beredskapsplanen kräva att nätinnehavaren gör ändringar i planen om den inte uppfyller de krav som föreskrivs.

45 §

Systemansvar

Den systemansvariga stamnätsinnehavaren kan ställa sådana villkor för användning av elöverföringssystemet och de anslutna kraftverken och belastningarna som är nödvändiga för att systemansvaret ska kunna realiserars. Villkoren kan tillämpas i enskilda fall efter det att Energimyndigheten har fastställt dem i enlighet med 10 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden. De fastställda villkoren kan tillämpas även om de överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

62 §

Specialbestämmelser som gäller slutna distributionsnät

På slutna distributionsnät och deras innehavare tillämpas inte 23 och 26 a §, 27 § 3 mom., 28, 29, 50–53, 53 a, 54–57, 57 a, 58 och 59 §.

Bestämmelserna i 24 a och 24 b § och i 27 § 1 och 2 mom. tillämpas på innehavare av slutna distributionsnät endast om Energimyndigheten för dem har fastställt villkor och metoder enligt 11 § i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

93 §

Ändring av avtalsvillkoren

Om distributionsnätinnehavarens ansvarsområde förändras, har innehavaren rätt att ändra avgifterna på eldistributionen för att kunna genomföra en sådan enhetlig prissättning som avses i 55 §.

106 §

Tillsynsmyndigheter och deras uppgifter

Ministeriet ska sörja för den allmänna styrningen och övervakningen av verkställigheten av lagen.

Energimyndigheten har till uppgift att övervaka efterlevnaden av denna lag, de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och de myndighetsföreskrifter och tillståndsbeslut som meddelats med stöd av denna lag. Bestämmelser om tillsyn finns i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

Konsumentombudsmannen övervakar att villkoren i de avtal som avses i 13 kap. är lagensliga med tanke på konsumentskyddet.

114 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i Energimyndighetens beslut som gäller efterlevnaden av denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller av beslut som Energimyndigheten meddelat med stöd av denna lag finns i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden.

Ändring i beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av 26 a, 28, 31, 52, 55, 65, 67, 83, 102 och 119 § och ministeriet med stöd av 63 § samt i Energimyndighetens beslut om att avvisa ett ärende som avses i ovannämnda paragrafer får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om behandlingen av ärenden vid marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013).

Ändring i andra beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av denna lag än sådana som avses i denna paragraf får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ändring i beslut som ministeriet har meddelat med stöd av 14 § samt i beslut av förvaltningsdomstolen eller marknadsdomstolen får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd enligt 13 § i förvaltningsprocesslagen. Marknadsdomstolens beslut ska trots besvär iakttas, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Energimyndigheten har rätt att genom besvär söka ändring i ett sådant beslut av fullföljdsdomstolen genom vilket fullföljdsdomstolen har upphävt eller ändrat myndighetens beslut.

Övergångsbestämmelse om driftsäkerheten i ett distributionsnät.

— — — — —

Energimyndigheten kan på ansökan av distributionsnätsinnehavaren bevilja en förlängning av verkställighetstiden enligt 2 mom. även till distributionsnätsinnehavaren, om denna har visat att uppfyllande av kraven enligt 51 § 1 mom. 2 och 3 punkten förutsätter att innehavaren måste göra betydligt större investeringar än det innehavargenomsnitt visar som bestämts enligt situationen den 1 september 2013 och i förhållande till mängden distribuerad el eller att denna i förtid måste förnya en betydande del av distributionsnätet för att uppfylla de nämnda kraven. En förutsättning för förlängning är då dessutom att distributionsnätsinnehavaren har ett distributionsnät på i genomsnitt över 200 meter per driftställe. Ansökan om förlängd verkställighetstid ska göras senast den 31 december 2018.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2017.

Vid sökande av ändring i förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 25 augusti 2017

Republikens President

Sauli Niinistö

Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen